

Advies aan Provinciale Staten		Uw contactpersoon
		J.Faber AD/STG
		Doorkiesnummer +31 235145778 jescafaber@noord-holland.nl
Tbv Statenvergadering d.d	4-3-2024	
Commissie Bestuur		
Datum commissievergadering	15-02-2024	
		27 februari 2024 1 7
Onderwerp: Eerste begrotingswijziging 2024		

Advies commissie NLG:

De **Voordracht Eerste begrotingswijziging 2024** als bespreekstuk door te geleiden naar PS van 4 maart 2024.

Uittreksel van het concept-verslag Bestuur 15 februari 2024:

8 A-agenda Financiën (Financiën, P&C, subsidies, grondzaken)

8.a Financiën: Eerste begrotingswijziging 2024

Toelichting:

In de provinciale begroting wijzen Provinciale Staten toe voor welke doelen de provincie haar beschikbare middelen inzet. Deze eerste begrotingswijziging (EBW) omvat een bijstelling van de begroting 2024. Voorstel voor behandeling: Adviseren over de voordracht aan PS. De voordracht zal worden geagendeerd voor de PS vergadering van 4 maart 2024.

De commissie Bestuur adviseert over de begrotingswijziging vanuit algemeen financieel oogpunt en op de onderwerpen die tot de portefeuille van de commissie Bestuur behoren.

De voordracht EBW staat tevens geagendeerd voor de commissies Landelijke gebied, Ruimte en Leefomgeving om de voor die commissies relevante onderwerpen te bespreken.

Eerste termijn commissie

De heer **Valk** (BBB) begint zijn termijn met een woord van dank aan de ambtenaren voor het opstellen van het document over de eerste begrotingswijziging 2024. De BBB vraagt aandacht voor de op bladzijde 3 vermelde toelichting op de cijfers. Kortgezegd worden de minnen en de plussen omgedraaid in de Provinciale Rapportage in vergelijking met het gebruik in het overgrote deel van de financiële wereld. De BBB stelt dat de rapportages niet gebruiksvriendelijk zijn en roept betrokkenen op om te bezien of dit anders kan, zodat de betrokkenheid van de burgers kan worden bevorderd. BBB kan zich verder goed vinden in de voorgestelde aanpassingen. In de wijziging wordt echter wel een bedrag van 10,9 miljoen euro genoemd voor incidenteel nieuw beleid 2023–2027. Dit bedrag zou worden uitgegeven aan koploperprojecten binnen het PPLG. Totaal zal er 35 miljoen euro naar het PPLG gaan vanuit incidenteel nieuw beleid. PNH zou conform het coalitieakkoord moeten staan voor een robuust en solide begrotingsbeleid, maar wat nu als het Rijk haar beloften niet nakomt? Waar legt PNH dan de nadruk op? Heeft de gedeputeerde indicaties vanuit Den Haag of de gelden voor het PPLG naar Noord-Holland komen, en zo ja, hoe zeker is dit? En zo nee, is er een plan B? Is er daarnaast een scenario denkbaar waarin er minder gelden naar het PPLG gaan, zodat de lopende projecten wel doorgang kunnen vinden?

De **voorzitter** geeft het woord aan D66 voor een interruptie.

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt aan de heer Valk of hij ervan op de hoogte is dat in de technische beantwoording gesproken is over deze koploperprojecten.

De heer **Valk** (BBB) benadrukt dat het hier specifiek gaat over de financiën, en niet over hoe de uiteindelijke middelen straks uitgegeven gaan worden.

Statenlid **Korzelius** (GL) heeft drie opmerkingen. Ten eerste is de begrotingswijziging 3,1 miljoen euro voordeliger dan de oorspronkelijke begroting. Hij vraagt de gedeputeerde of permanent bij de begrotingsbehandeling altijd ook informatie over de gevolgen van de septembercirculaire kan worden bijgevoegd. Ten tweede ziet GL dat het reservecoalitieakkoord uiteindelijk 136,1 euro miljoen moet zijn, terwijl hier nu 55,3 miljoen euro inzet. GS stellen in de voordracht dat de uitvoerings- en bestedingsplannen zijn gemaakt. Wanneer en op welke wijze kunnen de Staten hier kennis van nemen? Ten slotte plaatst GL vraagtekens bij de bestedingscriteria van het PPLG. Dit is echter reeds besproken in de commissie Leefomgeving.

De heer **De Weerd** (Volt) onderschrijft de motie om een deel van het Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds in te zetten op de arbeidsmarktproblematiek. Het aanjagen van verschillende leer- en werktrajecten valt of staat met continuïteit. Hoe reflecteren GS op het arbeidsmarktbeleid en hoe willen GS dit borgen? Volt is verder kritisch op de inzet van een externe partij die adviseert over de prioriteit van bepaalde projecten. Waarom hebben GS gekozen voor deze externe partij? En zijn GS het met Volt eens dat vertraging voor subsidieverlening niet bijdraagt aan een effectieve en betrouwbare overheid en wat willen GS hieraan doen?

De heer **Van der Heijden** (D66) vraagt aandacht voor de taakstelling van 40 miljoen euro. Bij welke terreinen gaat deze taakstelling de komende maanden vallen? D66 heeft verder wat technische vragen gesteld over de uitgestelde intenties. Het is niet helder waarom er uitgestelde

intenties zijn. De samenvatting op bladzijde 6 is niet voldoende. D66 denkt daarnaast dat de gunstigere 3,1 miljoen euro het gevolg is van het putten uit de reserves. Interessanter is het waar de begroting aan het eind van 2024 op uitkomt.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) stelt dat er grote wijzigingen worden gemaakt ten opzichte van de begroting zoals deze is vastgesteld in het najaar van 2023. De zogenaamd positieve 3,1 miljoen euro is te danken aan de systematiek. Er wordt namelijk 54 miljoen euro extra uitgegeven en 57 miljoen euro uit de reserves gehaald. Daarnaast komt er 20 miljoen euro uit de algemene reserve. Dit is geen houdbaar beleid. JA21 wenst van de gedeputeerde te horen of er reeds een trend zichtbaar is over de ontwikkeling van de rentelasten ten opzichte van de vastgestelde begroting. Ten aanzien van het reservecoalitieakkoord vindt JA21 het vreemd dat er nog steeds een te realiseren taakstelling is en dat de begrotingsresultaten van 2023 en 2024 de pot moeten vullen. Dit reservecoalitieakkoord richt zich sec op de komende drie jaar, dus de lange termijn is hier niet in beeld. Ook is het bijzonder dat er een reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. De uitgaven dienen te passen binnen de door de Staten gestelde kaders. Hoe kijkt de gedeputeerde hiernaar?

De heer **Kes** (SP) schaart zich achter het standpunt van JA21 dat de onttrekking van de algemene reserve niet een houdbaar verhaal voor de toekomst is en achter het standpunt van D66 dat het gras voor de voeten is weggemaaid ten aanzien van de taakstelling. De SP ziet in de begroting nergens een substantiële investering in openbaar vervoer.

Mevrouw **Poot** (VVD) dankt GS voor het geleverde document en stelt dat de begrotingswijziging er gedegen uitziet. Alle vragen van de VVD zijn reeds gesteld in eerdere commissievergaderingen.

De heer **De Jong** (50PLUS) vult aan dat 50PLUS akkoord gaat met wijzigingen op het programmaonderdeel Bestuur van de eerste begrotingswijziging.

Statenlid **Hollebeek** (PvdD) heeft nog één vraag over dit onderwerp. De PvdD heeft in de commissie Landelijk Gebied een vraag gesteld over de onttrekking uit de Reserve Groen voor de extra inzet voor VTH-taken voor indirecte lozingen. GS hebben hier vooralsnog niet op geantwoord. Het was al lange tijd bekend dat deze taken erbij zouden komen met de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Waarom moest dit bij een begrotingswijziging en waarom wordt dit onttrokken uit de Reserve Groen? En wat gebeurt er met eventuele boetes?

De heer **Stam** (PvdA) wijst op bladzijde 11 in het kader van de afwikkeling Economisch Herstel- en Duurzaamheidsfonds. De post van 4,3 miljoen euro voor arbeidsmarktbeleid wordt doorgeschoven naar 2024. Wat gebeurt er nu met het arbeidsmarktbeleid?

De **voorzitter** geeft het woord aan gedeputeerde Rommel voor een reactie in eerste termijn.

Eerste termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Rommel** begint haar beantwoording in de eerste termijn bij de opmerkingen van de BBB over de ontoegankelijkheid van de stukken. GS spannen zich op dit moment in om dit aan te passen, want de behoefte voor gebruiksvriendelijke stukken is begrijpelijk. Aan de andere kant

wilden GS bij de voorliggende begrotingswijziging het systeem van de vorig begrotingswijziging aanhouden. Er wordt gewerkt aan de gebruiksvriendelijkheid van stukken.

Zij reageert op de vragen van GL over inzicht over de effecten bij de verandering van het Provinciefonds. GS verwerken altijd de effecten van de meest recente circulaire in de cijfers en GS zijn in overleg met de provincies over de verdeling. Zodra hier meer duidelijkheid over bestaat, wordt de commissie geïnformeerd.

Statenlid **Korzelius** (GL) heeft bij de vorige begrotingsbehandeling gevraagd naar inzicht in de gevolgen van de Septembercirculaire op de begroting. Hij bedankt GS voor de brief hierover. GL wenst dit echter geïnstitutionaliseerd te krijgen. Kan er bij iedere begroting informatie worden geleverd over de gevolgen van de Septembercirculaire op de begroting?

Gedeputeerde **Rommel** neemt dit verzoek van GL mee en komt hier later op terug.

De **voorzitter** verzoekt de gedeputeerde om haar betoog te vervolgen.

Gedeputeerde **Rommel** reageert dat de Staten kennis kunnen nemen van de bestedingsplannen wanneer deze uitvoeringsgereed zijn, i.e zo snel mogelijk.

Zij reageert op de vragen van Volt over het borgen van arbeidsmarktbeleid. De middelen voor de arbeidsmarkt zijn inderdaad tijdelijk, maar dit biedt wel de mogelijkheid om een aantal activiteiten te starten. De structurele middelen worden zo goed mogelijk ingezet om de continuïteit te borgen. Wat de externe partijen betreft, is het zo dat PNH de gevraagde kennis en capaciteit niet in huis heeft.

De heer **De Weerdt** (Volt) vraagt aan de gedeputeerde of hij het goed heeft begrepen dat PNH onvoldoende kennis in huis heeft over het prioriteren van bepaalde subsidiëring.

Gedeputeerde **Rommel** had het over de onderbesteding bij mid-projecten. De kennis zit echter wel bij de ROM.

Zij reageert op de vraag van Volt over de vertraging van de subsidieverlening. Dit is herkenbaar, maar vergt ook dat ondernemers deze subsidieverlening aanvragen. GS hebben de voorkeur voor snelle verlening. In het coalitieakkoord wordt gestreefd om van Noord-Holland de meest mkb-vriendelijke provincie van Nederland te maken.

Zij reageert op de vraag van D66 over de taakstelling van 40 miljoen euro. Het college heeft hier nog geen compleet beeld op. Het college komt hierop terug bij de Kadernota.

Het college zou de vraag van D66 over de kruisverwijzing graag schriftelijk af willen doen.

Zij reageert op de opmerkingen van JA21 over forse wijzigingen. De uitnames van de algemene reserve zijn volgens het college goed toegelicht. Als het over de rentelasten gaat, dan wordt hierop ingegaan in de Kaderbrief. Het college kan hier dus nog geen duidelijke uitspraken over doen.

JA21 vond het opmerkelijk dat de reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. De gedeputeerde stelt dat dit wel een goede handelswijze is, want daarmee krijgen PS maximaal de ruimte om de incidentele middelen te bestemmen. De reserves zijn bestemd voor incidentele uitgaves, en wanneer een coalitie klappt, is het handig dat de nieuwe coalitie eigen keuzes kan maken over de reserve.

Zij reageert op de vraag van de PvdD over de VTH-taken. In het algemeen is het zo dat er pas iets wordt opgenomen in de begroting wanneer er ook een concrete inschatting gemaakt kan worden van de hoogte van bepaalde uitgaven.

Statenlid **Hollebeek** (PvdD) had nog twee andere vragen, namelijk over de Reserve Groen en over het al dan niet terugvloeien van boetes richting deze reserve. De PvdD zou deze vragen graag schriftelijk beantwoord zien.

Gedeputeerde **Rommel** heeft een vraag ontvangen van de PvdA over het arbeidsbeleid. GS zijn met veel externe partijen aan het praten en het is goed om dit een keer op de agenda te zetten, zodat hier dieper op kan worden ingegaan. GS spannen zich in om projecten en activiteiten uit te voeren.

Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft van diverse fracties vragen ontvangen over het PPLG, in aanvulling op de commissie van 12 februari 2024. Er zijn inderdaad zorgen over de positie van het Rijk. PNH heeft 1,6 miljard euro aangevraagd en het Rijk heeft laten doorschemeren dat het wellicht bij 800 miljoen euro blijft, en wellicht zelfs minder. Een deel van de gelden voor het PPLG is voor de organisatie, die aangetrokken is om het PPLG en de gebiedsprocessen voor te bereiden. Een deel van de gelden kan besteed worden aan PPLG-projecten. Dit zijn niet alleen koploperprojecten, maar kunnen ook andere PPLG-projecten zijn. Dit gaat om projecten waarvan het vrijwel zeker is dat er geld zal komen vanuit het Rijk. Twee van de zeven projecten zijn inmiddels door de Tweede Kamer goedgekeurd, voor een bedrag van in totaal 12 miljoen euro (van de aangevraagde 80 miljoen euro). Vijf van de zeven projecten zijn door de Kamer in het geheel niet in behandeling genomen.

De heer **Van der Heijden** (D66) bespeurt een strijdigheid met de schriftelijke beantwoording van GS. Daarin wordt namelijk beschreven dat er geen projecten zijn goedgekeurd door het Rijk.

Gedeputeerde **Beemsterboer** antwoordt dat de eerdere schriftelijke beantwoording onjuist is.

Hij zet zijn beantwoording voort. Ten slotte zal over de bestedingscriteria in PS mogelijk nog nadere discussie plaatsvinden.

De **voorzitter** geeft gelegenheid voor een tweede termijn.

Tweede termijn commissie

De heer **Valk** (BBB) bedankt GS voor de beantwoording tot zover, maar vindt de indicaties vanuit Den Haag te onduidelijk. Hoe is de communicatie met het Rijk precies? En is er een plan B wanneer er geen gelden komen vanuit het Rijk?

Statenlid **Korzelius** (GL) is niet content met de financiering van het PPLG, met name ten aanzien van de bestedingscriteria. Hij komt hier in de Statenvergadering graag nog eens op terug.

De heer **De Weerd** (Volt) vraagt nogmaals aandacht voor de inzet van een ROM voor het beoordelen van de MIT-aanvragen. Hoe kan het zijn dat een ontwikkelingsmaatschappij, die nota bene van de provincie is, te maken krijgt met vertraging?

De heer **Van der Heijden** (D66) memoreert de commissie Landelijk Gebied, waarin eerst werd gesteld dat twee projecten door het Rijk zijn aangenomen zijn en vervolgens ging het om nul projecten. D66 vraagt van de gedeputeerde om een toezegging dat hij voor de PS-vergadering van 4 maart 2024 schriftelijk terugkomt op het aantal door het Rijk goedgekeurde projecten. Daarnaast vraagt D66 om een toezegging over spoedig inzicht in de taakstelling van 40 miljoen euro.

Mevrouw **Uiterwijk** hoort de gedeputeerde zeggen dat het goed is wanneer een reserve wordt gekoppeld aan de houdbaarheid van de coalitie. Dit geeft echter dusdanige onzekerheden voor de lopende processen dat JA21 zich niet kan voorstellen dat het hier om financieel solide beleid gaat. Wat gebeurt er met lopende processen op het moment dat de coalitie tussentijds zou vallen en de reserve eindigt?

De heer **Kes** (SP) is benieuwd wie bepaalt of de coalitie valt. Wanneer een van de partijen er onverhoopt uitstapt, kan dit dan bestempeld worden als een coalitieval? Dit zou betekenen dat er vervolgens een begrotingswijziging moet komen, om deze daarna goed te keuren in PS. Deze keuze heeft veel weg van protectionisme. De SP wil weten welk sentiment erachter zit om deze reserve te koppelen aan de houdbaarheid van de coalitie.

De heer **Stam** (PvdA) benadrukt dat de commissie het vaker over arbeidsmarktbeleid zou moeten hebben. Hij hecht eraan dat de commissie weet wat er met de gelden voor arbeidsmarktbeleid gebeurt.

De **voorzitter** constateert dat de PvdA het punt arbeidsmarktbeleid wenst te agenderen voor een volgende commissievergadering.

Tweede termijn Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde **Rommel** heeft een vraag ontvangen van D66 over al dan niet door het Rijk goedgekeurde projecten. Het college kan niet vooruitlopen op ambtelijke verkenningen.

Zij reageert op de vragen en opmerkingen van JA21 en de SP over het koppelen van de reserve aan de houdbaarheid van de coalitie. Deze partijen gaan ervan uit dat de coalitie valt. In de stukken staat dat de reserve loopt tot 2027. Voor concrete projecten en opgaven geldt dat de middelen worden overgeheveld naar de bestemmingsreserve waar deze voor bedoeld is. Wanneer de coalitie valt, is het aan PS om de reserve al dan niet af te schaffen.

Mevrouw **Uiterwijk** (JA21) wijst op de stukken. Daarin staat duidelijk dat de reserve eindigt in 2027, als zij leeg is of bij het aantreden van een nieuwe coalitie.

Gedeputeerde **Rommel** benadrukt dat de Staten zelf gaan over de continuïteit van de reserve.

De heer **Kes** (SP) stelt dat op basis van het antwoord van de gedeputeerde het zinnetje dat JA21 zojuist voorlas beter geschrapt kan worden. De nieuwe coalitie kan altijd een reserve vormen zoals die dat voor zich zien.

Gedeputeerde **Rommel** legt uit dat het college niet over zijn periode heen wenst te regeren. Na 2027 valt de reserve vrij, zodat deze door een nieuwe coalitie ingezet kan worden.

Zij reageert op de vraag van Volt over vertraging bij de ROM. Het college is in gesprek met de ROM om hier zo spoedig mogelijk invulling aan te geven.

Gedeputeerde **Beemsterboer** heeft een vraag ontvangen over indicaties vanuit Den Haag ten aanzien van de reserve van het PPLG. Deze indicaties zijn er niet; de huidige indicatie is 800 miljoen euro, maar vanwege de Tweede Kamerverkiezingen bestaat hierover onduidelijkheid. Deze duidelijkheid is afhankelijk van een nieuwe coalitie. Op pagina 9 en 10 staat uitgebreid omschreven hoe de reserve voor het PPLG in elkaar zit: de bestedingscriteria. Hier staan vier mogelijke bestedingsdoelen: ambtelijke organisatie, voorfinanciering van de Rijksmiddelen, cofinancieringsconstructies voor PPLG-projecten en andere incidentele initiatieven. Dit is een plan B, waarin het geld ook besteed zou kunnen worden wanneer het Rijk niet het vooruitzicht geeft dat er middelen beschikbaar zullen komen.

In reactie op GL vermeldt de gedeputeerde dat het college niet met een nieuw tussenvoorstel komt voor de bestedingscriteria.

Hij reageert op de vragen van D66 over het aantal door het Rijk goedgekeurde projecten. Er worden twee vormen van voorfinanciering door elkaar gehaald. De Tweede Kamer stemt op 15 februari 2024 over de koploperprojecten van PNH. Twee van deze liggen voor in de Kamer voor een totaalbedrag van 12 miljoen euro. Daarnaast heeft de commissie een schriftelijke vraag gesteld of er duidelijkheid is over eventuele voorfinanciering vanuit de middelen die het college in de reserve PPLG ter beschikking zou willen stellen. Hieruit zijn nog geen concrete projecten gevolgd. Er is dus een onderscheid tussen de koploperprojecten en de projecten uit het PPLG.

De **voorzitter** geeft het woord aan Volt voor een interruptie.

De heer **De Weerdt** (Volt) is niet tevreden met de reactie van het college om in gesprek te blijven met het ROM. Kan de gedeputeerde toezeggen de vertraging goed te evalueren en de lessen daarvan deelt met de Staten?

Gedeputeerde **Rommel** antwoordt dat er reeds gesprekken lopen met het ROM om te zorgen dat de vertraging opgelost wordt. Er zal doorgepakkt moeten worden.

De **voorzitter** concludeert dat het voorstel als bespreekstuk doorgeleid kan worden naar Provinciale Staten van 4 maart 2024.